Lietas arhīva Nr. CA-1816-18/36
ECLI:LV:RAT:2018:1116.C68403517.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2018.gada 16.novembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Mairita Šķendere,
tiesnese Inese Strelča
un tiesnesis Mārtiņš Sviķis,
ar sekretāri Amandu Adamoviču,
piedaloties Rīgas pilsētas Kurzemes rajona prokuratūras prokurorei Inesei Linbergai,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. D/ pieteikumā par personas izsludināšanu par mirušu sakarā ar /pers. D/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 13.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2017.gada 6.jūnijā /pers. D/ (turpmāk tekstā arī – pieteicēja) vērsās tiesā ar pieteikumu par personas izsludināšanu par mirušu, kurā saskaņā ar Civillikuma 377.pantu lūgts izsludināt par mirušu /pers. E/, personas kods /personas kods/, par viņa nāves dienu uzskatot pieteikuma iesniegšanas datumu tiesā.

Pieteikumā norādīti zemāk minētie argumenti.

[1.1] /pers. E/ ir pieteicējas brālis. Citu radinieku, kuri būtu norādāmi kā ieinteresētās personas, /pers. E/ nav.

[1.2] /pers. E/ dzimis /datums/ Latvijas Republikā Ludzas rajona Pildas pagastā, par ko dzimšanas reģistrācijas grāmatā izdarīts ieraksts Nr./numurs/. Pēdējā zināmā un deklarētā dzīvesvieta ir /adrese A/, kura 2007.gada 6.jūlijā anulēta nezināmu iemeslu dēļ.

[1.3] Kopš 2006.gada oktobra par /pers. E/ nav nekādu ziņu, viņš nav redzēts, no viņa nav saņemtas nekādas ziņas, viņš nav saņēmis valsts pabalstus, kā arī nav maksājis nekustamā īpašuma nodokli.

[1.4] Līdz 2011.gada septembrim pieteicēja pati meklējusi savu brāli /pers. E/, savukārt 2011.gada septembrī vērsusies Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ludzas iecirknī ar iesniegumu par /pers. E/ bezvēsts prombūtni.

Iepriekšminētais iesniegums pārsūtīts izskatīšanai Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Kriminālizmeklēšanas pārvaldes 3.nodaļai, kura savukārt iesniegumu pārsūtīja izskatīšanai Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Kurzemes iecirknim.

2012.gadā pieteicēja atkārtoti vērsusies Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ludzas iecirknī ar iesniegumu par /pers. E/ bezvēsts prombūtni, kas tika pārsūtīts izskatīšanai Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes 1.biroja 2.nodaļai, no kuras saņemta atbilde, ka iesniegums reģistrēts, atteikts uzsākt kriminālprocesu, jo nav noticis noziedzīgs nodarījums.

[1.5] No Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ludzas iecirkņa 2016.gada 10.augusta vēstules izriet, ka /pers. E/ pēdējo reizi pie administratīvās atbildības saukts 2006.gada 14.oktobrī.

[1.6] /pers. E/ izsludināšana par mirušu nepieciešama mantojuma jautājumu kārtošanai, jo Ludzas novadā Pildas pagastā viņam piederēja divi nekustamie īpašumi – "/nosaukums A/" , kadastra numurs /numurs A/, un "/nosaukums B/", kadastra numurs /numurs B/. Nekustamais īpašums "/nosaukums B/" pārdots sakarā ar ilgstošu nekustamā īpašuma nodokļa nemaksāšanu, tas ir, /pers. E/ pašlaik pieder nekustamai īpašums "/nosaukums A/".

[2] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 13.februāra spriedumu /pers. D/ pieteikums par personas izsludināšanu par mirušu noraidīts.

Spriedums pamatots ar zemāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicēja /pers. D/ ir /pers. E/ māsa, kura ir norādījusi, ka kopš 2006.gada oktobra beigām nav saņēmusi nekādas ziņas par savu brāli un nevienai personai nav nekādu ziņu par viņu. Līdz 2011.gada septembra mēnesim pieteicēja meklējusi savu brāli, bet 2011.gada septembrī vērsās ar iesniegumu policijā.

[2.2] Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Kurzemes iecirkņa 2011.gada 20.oktobra paziņojums apliecina, ka iesniegums par /pers. E/ pazušanas faktu, kas tika konstatēts 2011.gada 23.septembrī, šajā datumā ir reģistrēts Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Kurzemes iecirkņa elektronisko Nolikumu žurnālā ar Nr./numurs/. Pieņemts lēmums par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu.

[2.3] Uz laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" izsludināto tiesas aicinājumu atsaukties personām, kurām ir kādas ziņas par /pers. E/ iespējamo atrašanās vietu, informācija tiesai nav iesniegta.

[2.4] Lietas materiālos nav nekādu dokumentu, kā arī tiesas sēdē nav iegūta pietiekama informācija, kas varētu dot pamatu uzskatīt /pers. E/ par mirušu, nesagaidot Civillikuma 377.pantā norādīto 10 gadu termiņu. Lietā nav iegūti pierādījumi, kuri varētu apstiprināt Civillikuma 378.panta 2.punktā norādītos apstākļus.

[2.5] Ņemot vērā, ka pieteicējai ir nepieciešams risināt mantiska rakstura jautājumus sakarā ar /pers. E/ īpašumu, pieteicējai ir iespēja vērsties tiesā, lai lemtu jautājumu par aizgādnības nodibināšanu promesošo vai pazudušo personu mantai.

[3] Par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 13.februāra spriedumu apelācijas sūdzību iesniegusi pieteicēja /pers. D/, lūdzot apmierināt pieteikumu.

Apelācijas sūdzībā ietverti argumenti, kas analoģiski pieteikumā norādītajiem argumentiem un papildus norādīti šādi argumenti.

[3.1] Secinājumu, ka pieteikums ir noraidīts var izdarīt tikai no sprieduma motīvu daļas, jo sprieduma rezolutīvajā daļā nav norādīts vai pieteikums tiek apmierināts, vai noraidīts.

[3.2] Konkrētajā gadījumā aizgādnības nodibināšana promesošo vai pazudušo personu mantai nav nepieciešama, jo uz /pers. E/ piederošā nekustamā īpašuma atrodas pieteicējai piederošs namīpašums, kā rezultātā pieteicēja pieskata /pers. E/ piederošo zemesgabalu.

[3.3] Faktu, ka pēdējās ziņas par /pers. E/ saņemtas 2006.gada oktobra beigās apliecina tas, ka šajā laikā viņš saukts pie administratīvās atbildības.

[4] 2018.gada 12.oktobrī tiesā saņemts pieteicējas iesniegums, kurā lūgts lietu izskatīt bez pieteicējas klātbūtnes tiesas sēdē, norādot, ka pieteikums un apelācijas sūdzība tiek uzturēti pilnā apmērā. Pieteicēja lūdz ņemt vērā apstākli, ka 2018.gada 9.augustā /pers. E/ būtu sasniedzis 70 gadu vecumu, kā rezultātā ir iespējams piemērot Civillikuma 377.panta otrās daļas noteikumus.

Motīvu daļa

[5] Novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus kopumā ar pieteikumā un apelācijas sūdzībā norādītajiem apstākļiem, uzklausījusi prokurora atzinumu, ka pieteikums kā nepamatots ir noraidāms, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pieteikums ir noraidāms.

[6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas un 430.panta trešās daļas noteikumiem apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības, sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, nepārbaudot faktus, kas konstatēti pirmās instances tiesā, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2018.gada 13.februāra spriedums ir pārsūdzēts pilnā apmērā, neapstrīdot pirmās instances tiesas secinājumu, ka pieteicēja ar iesniegumu par /pers. E/ pazušanu policijā ir vērsusies tikai 2011.gadā.

[7] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa vispusīgi un objektīvi pārbaudījusi lietā esošos pierādījumus un devusi tiem likuma prasībām atbilstošu novērtējumu, pamatoti izdarot secinājumu, ka lietā nav iesniegti pierādījumi, kas apliecinātu faktu, ka pagājuši desmit gadi no tā gada beigām, kad par /pers. E/ saņemtas pēdējās ziņas.

Atzīstot, ka pirmās instances tiesas konstatētie faktiskie un tiesiskie apstākļi, kā arī uz tiem balstītie secinājumi ir pareizi, un pirmās instances tiesas spriedumā sniegtais pamatojums ir pilnībā pietiekams, Civillietu tiesas kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai un atkārtoti to nenorāda.

[8] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzībā norādītie argumenti nevar būt par pamatu prasības apmierināšanai pilnā apmērā.

[8.1] Pamatota ir norāde apelācijas sūdzībā, ka secinājumu par to, ka pirmās instances tiesa pieteikumu par /pers. E/ izsludināšanu par mirušu ir noraidījusi, izdarāms pamatojoties tikai uz sprieduma motīvu daļā noraidīto, jo sprieduma rezolutīvā daļa šādu norādi nesatur, taču šis arguments nevar būt par pamatu ne sprieduma atcelšanai, ne pretēja sprieduma taisīšanai lietā. Lai arī pirmās instances tiesa sprieduma rezolutīvajā daļā, norādot pieteicēju un pieteikumu, kas tiek izskatīts, nav norādījusi vai pieteikums tiek apmierināts vai noraidīts, secinājumu, ka pieteikums ir noraidīts viennozīmīgi un nepārprotami var izdarīt no tiesas argumentiem, kas norādīti sprieduma motīvu daļā.

Konkrētajā gadījumā nevar atzīt, ka spriedumam trūkst rezolutīvā daļa, kas būtu par pamatu sprieduma atcelšanai saskaņā ar Civilprocesa likuma 427.panta pirmās daļas 5.punktu. Apstākļos, ka pirmās instances tiesa motīvu daļā neapstrīdami apliecina pieteikuma noraidīšanas faktu, tiesas pieļautā kļūda, nenorādot sprieduma rezolutīvajā daļā to, vai pieteikums tiek apmierināts vai noraidīts, ir novēršama izskatot lietu apelācijas instances tiesā.

[8.2] Jautājuma izlemšana par to, vai konkrētajā gadījumā, ņemot vērā /pers. E/ atrašanos bezvēsts prombūtnē, ir nepieciešama aizgādnības nodibināšana viņa mantai, ir pieteicējas kompetencē. Pirmās instances tiesa uz šo iespēju ir norādījusi, ņemot vērā pieteikumā norādītos argumentus par mantojuma saglabāšanu.

[8.3] Nepamatots ir apelācijas sūdzības arguments, ka /pers. E/ saukšana pie administratīvās atbildības 2006.gada oktobra beigās apliecina, ka šajā laikā ir saņemtas pēdējās ziņas par šo personu.

Pirmās instances tiesa 2017.gada 29.novembra tiesas sēdē pieteicējai ir izskaidrojusi, ka pieteicējai savi paskaidrojumi par to, ka pēdējās ziņas par /pers. E/ ir saņemtas 2006.gada oktobra beigās ir jāapstiprina ar pierādījumiem. Apstākļos, ka pieteicēja 2017.gada 29.novembra tiesas sēdē paskaidroja, ka ar iesniegumu par /pers. E/ pazušanas faktu vērsusies policijā jau 2006., 2007. un 2008.gadā, tiesa ir atlikusi lietas izskatīšanu, dodot iespēju pieteicējai par šiem faktiem iesniegt tiesai pierādījumus. Pieteicēja šādus pierādījumus tiesai nav iesniegusi. Šādi pierādījumi nav pievienoti arī apelācijas sūdzībai.

Iztrūkstot pierādījumiem, kas apliecina pieteicējas apgalvojumus, kas attiecināmi uz fakta noskaidrošanu, kad par /pers. E/ saņemtas pēdējās ziņas, pirmās instances tiesa pamatoti pieteikumu noraidījusi. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 104.panta pirmās daļas noteikumiem tikai un vienīgi pieteicējas paskaidrojumi nevar kalpot par pierādījumu faktam, ka pieteikuma iesniegšanas dienā bija pagājuši desmit gadi no tā gada beigām, kad par /pers. E/ saņemtas pēdējās ziņas. Apstākļos, ka pieteicēja lietā ir iesniegusi pierādījumus, kas apliecina, ka iesniegums par /pers. E/ pazušanas faktu, kas konstatēts 2011.gada 23.septembrī, ir vērsusies policijā 2011.gada 23.septembrī, tiesai ir pamats secināt, ka desmit gadu tecējuma atskaites punkts Civillikuma 377.panta izpratnē ir 2011.gada beigas.

[9] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka par pamatu pieteikuma apmierināšanai nevar kalpot arī pieteicējas 2018.gada 11.oktobra līgumā norādītais, ka 2018.gada 9.augustā /pers. E/ būtu sasniedzis 70 gadu vecumu.

Lūgumā bez pamata norādīts, ka šis apstāklis ir pamats Civillikuma 377.panta otrās daļas noteikumu piemērošanai, jo šī tiesību norma ir piemērojama, ja persona, kuru ir lūgts izsludināt par mirušu, septiņdesmit gadu vecumu ir sasniegusi laikā, kad saņemtas pēdējās ziņas par šo personu.

[10] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa vispusīgi un objektīvi ir pārbaudījusi lietā iesniegtos pierādījumus un konstatējot, ka trūkst pierādījumi, kas apstiprina pieteicējas paskaidrojumus daļā par laiku, kad saņemtas pēdējās ziņas par pazudušo /pers. E/, šo faktu ir darījusi zināmu pieteicēja un atlikusi lietas izskatīšanu, dodot pieteicējai iespēju iesniegt lietā papildus pierādījumus.

Apstākļos, ka pieteicēja jaunus pierādījumus lietā nav iesniegusi, pirmās instances tiesa pamatoti izdarījusi secinājumu, ka pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.pantu, 454.panta pirmo un otro daļu Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

/pers. D/ pieteikumu par /pers. E/, personas kods /personas kods/, izsludināšanu par mirušu – noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas kancelejā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Spriedums sastādīts un pieejams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā – 2018.gada 16.novembrī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese	*/paraksts/*	M.Šķendere
Tiesnese	*/paraksts/*	I.Strelča
Tiesnesis	*/paraksts/*	M.Sviķis